

DISCUȚII

Privind în mod critic unele probleme ale formării colectivului de elevi

Excursiile elevilor și studenților

Benzină către redacție

Problema organizării colectivului de elevi și a folosirii lui ca un mijloc eficace în procesul instructiv-educativ nu mai este, sub aspectul său teoretic, o chestiune necunoscută de pedagogii noștri, o noutate pedagogică. Totuși, se constată în general ezitări și nesiguranță când e vorba să se treacă la muncă practică de formare a colectivului de elevi, pentru faptul că lipsește de multe ori justificări în găsirea celor mai utile forme și procedee de realizare a unui adevărat colectiv de elevi în condițiile actuale ale școlii noastre.

De aceea, inițiativa redacției „Gazetei învățămîntului” de a deschide o discuție în coloanele acesteia asupra problemei organizării colectivului de elevi este, cum nu se poate mai bine venită. Dezbatîndu-se toate aspectele problemei și folosindu-se experiența celor mai buni educatori, se va putea ajunge la o serie de concluzii care să contribuie la stabilirea căilor practice de formare a colectivului de elevi, determinînd o atitudine mai hotărâtă și mai sigură a cadrelor didactice, înlăturînd greșelile și interpretările dăunătoare.

Din nefericire, însă, intențiile acestei inițiative n-au fost luate în seamă de către intr-o prea mică măsură în articolele apărute pînă acum, care aveau datorita de a provoca discuții, de a sîrni interesul pentru problema. Desi, de pildă, articolul tovarășului Constantin Bender are un foarte bogat și judicios conținut, tratînd aproape toate aspectele teoretice ale problemei organizării colectivului de elevi, nu reușește în măsura cuvenită să dea linia unor discuții creatoare. Aceasta, pentru că autorul face doar o lecție despre lucruri bine cunoscute de cei invitați a participa la discuții, fără însă a ridica unele probleme desprins din procesul lui a muncii educative, fără a lua atitudine critică față de anumite practici greșite sau față de unele interpretări nejuste.

Contra acestei orientări, sintem convinși — ca și tovarășii Salran, autorii articolului — să ridicăm problema și să le dezbaterem conștient — că ar fi de mai mult folos pentru stimularea discuției ca participanții să nu se rezume doar la expunerea pasivă a unor realizări, ci să comenteze în chip combativ conținutul problemei, să-și exprime părerile personale, fiind pozitive hotărâți față de unele greșeli și interpretări nejuste, indicînd formele cele mai bune, metodele și procedee verificate de practica personală.

Desi sint conștinți că în școlile noastre sînt multe realizări frumoase în ceea ce privește formarea colectivului de elevi — și această convingere mi-am verificat-o printr-un contact permanent cu practica, în munca de peste doi ani la cabinetul pedagogic din regiunea Pitești — voi prezenta totuși, în cele ce urmează, unele aspecte negative pe care le-am desprins din practica unor școli sau a unor educatori.

Dacă ne oprim numai asupra modului în care o serie de pedagogi înțeleg și organizează și să folosescă colectivul de elevi, iată ce vom constata:
Linia — din păcate destul de numeroși — desigur cînd din punct de vedere teoretic conținutul problemei și sint, în același timp, conștiniți de valoarea educativă a colectivului de elevi, nu folosesc, deloc, această formă de muncă educativă, considerînd că le-ar cere prea mult timp și le-ar complica activitatea didactică. Aștia, ațiți din comoditate, cit mai ales dintr-o greșită înțelegere, socotesc că problema organizării și folosirii colectivului de elevi e însemna pentru ei și pentru clasă o sarcină în plus și nu un ajutor prețios, așa cum este în realitate. De aceea nu e de mirare faptul că, deși se scrie și se vorbește atît de frumos despre rolul educativ al colectivului de elevi, sint încă puține școlile și clasele care să prezinte colective încheiate de elevi, cu o activitate vie și bogată, cu perspective reale de creștere, cu o coeziune puternică și cu o justă orientare.

Unii educatori, datorită unei incomplet înțelegeri a esenței colectivului, consideră că au rezolvat în întregime problema organizării lui dacă au alcătuit o simplă schemă, bine aranjată pe plan vertical și orizontal, desenată frumos și afișată în clasă, pentru a fi cunoscută de toți elevii. La aceasta mai adaugă — în cazuri frecvte — un grafic de sedințe, niște sarcini repartizate pe grupe, un caiet de procese verbale și un panou de onoare pentru „cei buni”, sau o tablă neagră pentru „cei răi”. Ei socotesc ca, prin aceste măsuri de organizare, colectivul este încheiat, este pus pe roate și are obligația să meargă bine. Educatorul așteaptă doar roadele, lăsînd ca lucrurile să se desfășoare de la sine, fără a mai urmări și îndruma activitatea vie a colectivului, fără a folosi în permanență forme și metode noi de muncă, fără a reinnoi acele „linii de perspectivă” de care vorbește Makarenko. Adică — pentru aceia este colectiv, ca să meargă pe picioarele lui, nu să-l ducem de nas”, cum susține un diriginte cu mult umor, dar cu puțin simț de răspundere.

Alți pedagogi reduc colectivul la cei cîțiva elevi mai destoinici, care alcătuiesc activul clasei și care răspund în fața dirigintelui sau a învățătorului de sarcinile pe care le-au primit. Cei alți elevi le rămin străini de viața și activitatea „colectivului”, fie că uneori sint constrînși să se supună necondiționat acestui grup restrîns, învințit cu puteri delirante de către educador. Interesul e ca ajutoarele educatorului să-și exercite cu exigență atribuțiile și treburile să meargă bine, adică: să fie ordine și disciplină în clasă, punctualitate la lecții, clasă să fie curată și pavozată la timp, efectuarea temelor să se controleze cu regularitate, să se țină evidența frecvenței, articolele la gazeta de perete să se schimbe regulat, să se țină sedințele după grafic etc. Că în asemenea condiții nu poate exista un spirit colectiv, că nu poate fi vorba de opinie publică, de solidaritate, de ajutor reciproc și de o subordonare conștințită a intereselor individuale celor colective, acestea nu mai prezintă importanță pentru asemenea educatori de îndată ce în aparență lucrurile se prezintă bine.

În legătură cu atribuirea de sarcini și responsabilități în cadrul activului de clasă, unii pedagogi fac greșeala să le încredințeze, ca regulă generală, tocmii acelor elevi care prezintă lipsuri grave și abateri reprobabile în diferite privințe, așa înct: controlează efectuarea temelor tocmii elevul care obișnuia să vină cu ele nelăcute, răspunde de frecvența și punctualitate elevul care excelează prin firzării și prin frecvență slabă, de ordine și curățenie se ocupă cel care a dovedit multă malmă nepăsare în această privință etc. Astfel, sub pretextul că se folosesc o măsură educativă, care în cazuri izolate poate duce la corecție unor lipsuri, se ajunge ca întreg activul clasei să fie alcătuit din elevii cu manifestări negative, care în nici un caz nu pot fi exemple bune și stimule pentru restul clasei.

În multe cazuri, organizarea colectivului de elevi se reduce la împărțirea clasei în cîteva grupe de într-ajutorare, în care elevii cu rezultate mai slabe în învățură sînt de fapt în seama celor buni. Uneori, în privința asta se fac grave greșeli pedagogice, amănîndu-se elevii buni cu scderea notei la obiectul respectiv pentru rezultatele slabe obținute de cei pe care îi au în grijă. Se înțelege de la sine ce „spirit colectiv” se poate crea în astfel de situații!

Mai trebuie de asemenea remarcat și faptul că la unii educatori mai stăruie părerea că problema organizării colectivului de elevi este o chestiune care privește exclusiv organizația de pionieri și U.T.M. și de aceea o ignorează cu desăvîrsire.

Acestea sînt doar cîteva din formele greșite, mai frecvente, prin care unii pedagogi își închipuie că au rezolvat problema organizării colectivului de elevi, procedee și căi cu totul neștiințifice, față de care discuția noastră trebuie să ia pozile critice.

Cauzele care duc la astfel de greșeli dăunătoare muncii instructiv-educative se datoresc atît slabei înțelegeri a teoriei pedagogice, cit și ignorării realităților cu universale și din literatura noastră. Selecționarea judicioasă a scrierilor și a operelor prezentate va trebui să ducă la recomandarea unei bibliografii minime, care să fie parcursă cu ușurință de studenții, dar care să le formeze în același timp bazele sigure ale documentării viitoare.

La catedra de istoria literaturii romine de la Facultatea de filologie din București, pe linia care s-a constituit colectivul de redare a literaturii pentru copii, s-au discutat principiile și s-au precizat într-o oarecare măsură ialoanele viitorului studiu pe care-l vor întreprinde cei ce predau această disciplină. Este vorba de prezentarea istorică a dezvoltării literaturii pentru copii din țara noastră, de la primele ei începuturi pînă astăzi. Acest studiu de istorie literară va împlini lipsurile cursului, de care am amintit, și în același timp va permite selecționarea și valorificarea tuturor scrierilor pentru copii valoroase din trecut, intrunindu-le într-o antologie.

care lucrăm. La acestea se adaugă — fără îndoială — neînțelegerea scopurilor educative pe care le urmăm, înconștința în acțiunile practice, lipsa de control asupra rezultatelor, subaprecierea schimbului de experiență, slaba îndrumare din partea factorilor care coordonează muncă instructiv-educativă a școlii, delăsarea, uinua etc. După cum acolo unde școala acordă importanță cuvenită muncii didactice, a vine un cabinet pedagogic puternic, preocupandu-se de îndrumarea niunilor dirigintilor, organizînd sistemul de schimburi de experiență etc., colectivul de elevi a devenit o realitate activă în procesul educației comuniste.

Asemenea cazuri se întâlnesc într-o serie de școli din regiunea Pitești. Pot să citez, în această privință, școala de 7 ani din comuna Bascov, școala medie nr. 2 din Pitești, școala medie nr. 3 din Rimnicul Vilcea, școala pedagogică din Câmpulung, școala elementară din satul Arsurii etc.

Printr-o justă înțelegere a problemei colectivului de elevi și printr-o muncă stăruitoare și permanentă a izbutit tovarășa Nicolina Nicolau, diriginta la școala medie mixtă din Curtea de Argeș, să ajungă la o formă justă de organizare a colectivului, să aibă rezultate bune în conduita și muncă de învățură a clasei sale, umare tocmii a încrederii pe care i-a acordat-o colectivului de elevi, îndrumat și ajutat în permanență, cu înțelegere și măiestrie pedagogică. Cunoscîndu-și îndeaproape elevii, apredînd înși însușirile lor, luînd în considerare raporturile reciproce dintre ei, tovarășul Pavel Gutu, diriginte la școala medie nr. 2 din Rimnicul Vilcea, a putut să constituie un adevărat „activ” al clasei, care conduce cu pricepere și cu asentimentul unanim al elevilor munca rodnică a colectivului.

Coeziunea unui colectiv de elevi se întărește nu alți prin formele organizatorice, cit mai ales prin acțiunile și scopurile comune, prin munca susținută și conștințiată, prin împărțirea satisfăcătoare a tuturor sarcinilor. Lucrul acesta a fost înțeles just de tovarășul Ion Țărășcu, diriginte la școala de șapte ani din comuna Costești, care, antrenînd cu pricepere clasa pe care o conduce în diferitele activități obștești ale satului, a reușit să închege un colectiv unit și puternic.

Cred că, pentru a obține rezultate cu adevărat bune în munca noastră de formare și încheare a colectivului de elevi, trebuie să privim cu mai multă atenție această problemă — să privim în primul rînd cu mai multă răspundere și cu mai mult spirit critic propriile noastre lipsuri și greșeli și cauzele lor — și să trecem apoi sistematic, cu perseverență, la o muncă răbdătoare, plină de conținut, care să înlăture soluțiile formale și unilaterale.

Prof. H. SEPETEANU

O constătare privitoare la editarea lucrărilor de literatură pedagogică

De curînd a avut loc la Editura de stat didactică și pedagogică o constătare în cadrul căreia s-a discutat proiectul planului tematic de perspectivă pentru lucrările de literatură pedagogică ce vor fi editate în următorii 2-3 ani.

La constătare au participat reprezentanții ai Ministerului învățămîntului, ai Institutului de științe pedagogice, ai cabinetului pedagogic de pe linia secției de învățămînt a orașului București, cadre didactice de la catedrele de pedagogie de la Universitatea „C. I. Parhon” și Institutul pedagogic, cadre didactice din învățămîntul mediu etc.

Proiectul planului tematic de perspectivă propus s-a discutat a ogîndit o cotură în activitatea editorii, în sensul trecerii la editarea unor lucrări originale din domeniul pedagogiei și psihologiei, ca urmare a experienței cadrelor didactice fruntase din școala noastră.

Pe baza proiectului de plan tematic propus de editură, participanții la constătare au subliniat importanța editării unui manual de istoria pedagogiei și a unui nou manual de pedagogie; s-a susținut necesitatea de a se edita o culegere de texte pedagogice alese din clasici pedagogici universali, studii și texte din pedagogii progresisti romîni, studii asupra psihologiei elevilor în legătură cu problema învățării.

Participanții la constătare au discutat cu un deosebit interes, ca pe un fapt încurajător, inițierea editării unor lucrări care să ogîndescă experiența acumulată de cadrele noastre didactice în ultimii ani, susținînd și completînd tematica propusă: oia educativă (și în general activitatea dirigintului), munca instructiv-educativă la clasă I-a (primele zile de școală), munca educativă în internate, regimul de zi al elevului, colaborarea dintre școală și familie, metode de rezolvare a problemelor de aritmetică, activitatea învățătorului care predă simultan la mai multe clase, problema dezvoltării gîndirii logice și a capacității de exprimare orală și scrisă a elevilor etc.

Prin toate aceste lucrări, cadrele didactice vor găsi în Editura didactică și pedagogică posibilități largi de valorificare și generalizare a experienței lor pozitive.

Constătura a contribuit la îmbunătățirea proiectului de plan tematic și, în același timp, la întărirea legăturilor dintre editură și colaboratorii săi.

Acum, în preajma deschiderii Festivalului de la Varsovia, peste 3.000 de elevi fruntași la învățură din întreaga țară străbat meleagurile patriei cunoscînd și îndrăgînd frumusețile ei.

În cadrul unor asfel de excursii organizate în cinstea Festivalului, mari grupuri de tineri din București, Cluj, Galați, Iași, Caracal, Sibiu, Oradea și alte orase ale țării au urcat crestele masivului Bucegi, spre Pestera Ialomicioarei și Cheile Țălarului, virful Omu, lacul Scroapa, plaiurile Ciucasului și munșilor Semencului, Zărândului, Ezerul și Păpușa, Muntele Mic. Tinerii din Sibiu organizează zilnic excursii pe biciclete spre complexul de cabane de la Păltiniș, iar cei din Tulcea, Brăila și Galați excursii nautice la cabana Ilgani din Delta Dunării.

De curînd, un grup de tineri excursioniști din Iași, care întreprinde o mare excursie în cinstea Festivalului, a sosit la cabana Negoii din munșii Făgăraș. Excursioniștii și-au început itinerarul pe muntele Ceahlău, au străbătut Cheile Bicazului, au trecut pe la Lacul Roșu, Muntele Puciosu, lacul Sf. Ana și stațiunea balneo-climaterică Tușnad, continuînd apoi drumul cu trenul și autobusele spre Făgăraș.

O excursie îndelungată au proiectat și unii absolvenți ai Institutului de Cultură Fizică din Capitală, care și-au propus să traverseze crestele Făgărașului, să străbată Bărăganul și să-și încheie excursia în Delta Dunării.

Zilele trecute s-a desfășurat în masivul Bucegi primul concurs feminin pe țară de orientare turistică, organizat de C.C.S. Pe primele 4 locuri s-au clasat echipele regiunilor Arad, Ploesti, București și Birlat. Tineretele participante la acest concurs au închinat victoriile lor celui de al V-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Varsovia.

(Agerpres)

In legătură cu munca/ele școlare

În anul școlar 1954/55 am predat la clasa a IV-a. Manualele pe care le-au folosii elevii mei erau aiutate, în general, să-și însușească temeinic cunoștințele. În același timp însă, în aceste manuale sint o serie de lipsuri care ne creează greutăți atît nouă, cadrelor didactice, cit și elevilor. Aș dori să semnalizez cîteva din aceste lipsuri.

În manualul „Limba romînă — gramatica și ortografia” se dă prea puțin atenție ortografiei, deși „Meodica unui romine (gramatică)” arată că acest capitol are o mare importanță. Metodica precizează că punctuația se învață mai mult în clasa a IV-a. În manual, însă, se trece fugitiv peste lecțiile privitoare la punctuație. La toate regulile de ortografie și punctuație manualul nu cuprinde decît 1-2 exerciții pentru consolidarea cunoștințelor. De exemplu, explicațiile referitoare la viorbirea directă și folosirea celor două puncte sint urmate numai de două exerciții. La dialog se dau, de asemenea, numai două exerciții, la linioarea un exercițiu, iar la semnele interogative și exclamative nu se arată deoc în cazuri se scrie cu litera mare după aceste semne și în cazuri se scrie cu litera mică. Sint de părere că trebuie să se introducă în manual mai multe exerciții care să ilustreze diferite reguli de punctuație și de ortografie.

Am întîmpinat dificultăți în muncă și în ceea ce privește folosirea manualului de istorie. Acest manual cuprinde foarte puține informații importante din trecutul îndepărtat și apropiat al patriei noastre. Materialul privitor la evenimentele istorice din țările romine este bine împărțit pe capitole. Lecțiile sint însă prea lungi și scrises într-un stil greoi. În programă nu sint prevăzute decît 2 ore pe săptămînă pentru istorie. În aceste ore nu poate fi parcurs întreg materialul dat în manual, așa

C. POPESCU
diractor adjunct al Institutului central de perfecționare a cadrelor didactice

preună metodele ce trebuie să le folosească pentru a avea rezultate cit mai bune în munca instructiv-educativă. În această direcție au fost rodnice seminariele ținute cu profesorii de științe naturate și directorii școlilor de 7 ani de la Institutul din Timisoara și București, cu profesorii de matematică de la Institutul din Cluj și Iași, cu învățătorii din regiunile Arad, Ploesti, Pitești.

Trebuie să menționăm însă că unele lecții și seminare au avut un caracter prea teoretic, n-au dezbătut temeinic problemele concrete pe care le ridică în etapa actuală munca instructiv-educativă. Temele expuse au fost insucient exemplificate cu aspecte din munca școlilor, a cadrelor didactice din regiune.

O deosebită atenție s-a acordat în cadrul etapei cu frecvență a cursului organizării excursiilor și lucrărilor practice. De exemplu, Institutul interregional din București a organizat pentru profesorii de științe naturate două excursii tematice la G.A.S. Chirnogi și la G.A.C. „Valea Rosie”, presum și lucrări practice la I.C.A.R., la Institutul de cercetări zootehnice etc. Cadrele didactice cuprinse la cursul din Hunedoara au vizitat fabrica „Vidra” de la Orăștie și Combinatul siderurgic din Hunedoara, interesindu-se de organizarea muncii, de desfășurarea procesului de producție.

Excursiile și lucrările practice au contribuit la lămurirea cadrelor didactice asupra modului cum trebuie realizată în școală legătura între cunoștințele teoretice și activitatea practică. Sint interesanți în această privință cîteva spuse de tovarășa Hareșina Amariței, învățătoare la școala nr. 24 din Iași: „Vizitînd G.A.S. Secueni mi-am îmbogățit cunoștințele legate de predarea științelor naturate; voi căuta să valorific din plin în predare observările culese aici”.

Dacă adăugăm la toate acestea faptul că unele institute interregionale și cabinete pedagogice au organizat expoziții interesante de material didactic, că profesorii și învățătorii din diferite școli, raioane și regiuni au făcut în cadrul discuțiilor din seminar un larg schimb de experiență, că s-a realizat de asemenea schimburi de experiență între pedagogii de la oia și cei de la sat, ne dăm seama că primul curs de perfecționare din cadrul sistemului de stat a contribuit în mod real la îmbunătățirea pregătirii cadrelor didactice.

Grija deosebită pe care au arătat-o cursiștinii, în timpul studiului individual, secțiile de învățămînt ale regiunilor Craiova, Timisoara, Arad, Iași a asigurat prezentarea la etapa cu frecvență a cadrelor didactice din aceste regiuni în procent de cca 90%. Secția de învățămînt din regiunea Craiova a dat o mare atenție recuzării la curs a celor mai bune cadre didactice din școlile regiunii. Secțiile de învățămînt din regiunile Bacău, Arad, Suceava, Stălin, Hunedoara, București și din Regiunea Autonomă Maghiară au asigurat din timp colectivele de studiu pentru etapa cu frecvență și s-au preocupat de pregătirea acestora. De exemplu, pentru membrii colectivului de studiu din regiunea Bacău s-a organizat, începînd de la 1 iunie, studiul individual pe baza programei de la etapa cu frecvență. De asemenea, secțiile de învățămînt din regiunile Suceava, Galați și Cluj au luat măsuri pentru asigurarea unei desfășurări a cursului pentru cetele didactice de la școlile cu limba de predare rusă, ucraineană și maghiară.

Au adus o contribuție însemnată la buna desfășurare a cursului și unele secții raionale de învățămînt, cum sint, de exemplu, secția din raionul Almaș, regiunea Timisoara, Craiova, Filași și Novaci, regiunea Craiova etc. Datorită grijii pe care au arătat-o mobilizării cadrelor didactice, prezența acestora la etapa cu frecvență a fost de 100%.

De o deosebită importanță pentru succesul cursului de perfecționare a fost sprijinul pe care l-au primit institutele interregionale și secțiile de învățămînt din partea comitetelor de partid și a comitetelor sindicale.

Cu toate lipsurile care au existat, cursul de perfecționare din acest an se încheie cu rezultate frumoase, aducînd o contribuție însemnată la ridicarea nivelului ideologic-politic și profesional al cadrelor didactice.

Lună toate măsurile pentru a asigura perfecționarea continuă a cadrelor didactice vom realiza una din condițiile necesare ridicării nivelului învățămîntului plmă la cerințele pe care le pune în fața școlii statul nostru democrat-popular.

Clubul elevilor și studenților din Câmpulung, regiunea Suceava, desfășoară o bogată activitate culturală și sportivă.

In clișeu: In sala de ping-pong.

